Inledning

Till det här numret av *Barnboken – tidskrift för barnlitteraturforskning* efterlystes artiklar på temat "From mission:society to mission:ego", ett tema som visade sig vara närmast mission impossible. Underrubriken löd: "1960- och 70-talens barn- och ungdomsböcker uppfordrade läsarna till samhällsmedvetenhet och kollektiva uttryck. Idag är det snarare individen ("alla dessa jag") som står i centrum. *Barnboken* vill stimulera till analyser av perspektivförskjutningen och den betydelse allmänlitterär och social förändring kan ha haft för det nya berättandet och för framställningen av de unga huvudpersonerna." Två av de fem publicerade artiklarna är skrivna utifrån det tänkta temat. Helena Magnusson undersöker i "Jag du vi hej mamma pappa: en läsebok i förändring" hur den svenska läsebokens ändrade karaktär hänger ihop med en förändring i skildringen av sociala relationer. 1970-talets läsebok avpersonifierar genom sitt kollektiva, decentraliserade fokus medan läsboken från 1989 istället handlar om riktad, känslomässig identifikation med en utvald huvudperson. George Papantonakis, Grekland, gör i sin artikel "The individual's mission overrides society's mission: responses and dilemmas in contemporary Greek young adults' science fiction" intressanta iakttagelser om hur den våldsamma grekiska nutidshistorien skildras i en science fiction-miljö där unga strävar efter individuell frihet bort från ett kollektivt förtryck. I ett brev till mig strax före tryckning skriver också Papantonakis "But what a coincidence! Irony of fate! In one of the fiction I am referring to, is included the nest event: Police murders a student, because police considers the student as a terrorist! Now, unfortunately, we live, in Athens, such a situation!" Han refererar till oroligheterna i Grekland i december 2008. Verkligheten överträffar fiktionen.

Utanför temat, men nog så intressanta, hamnar ytterligare tre artiklar. I "The Bullerby books and tradition" argumenterar Björn Sundmark för hur Astrid Lindgren med Bullerbyböckerna presenterar en alternativ vision av det goda samhället som motbild till det nya moderna och på så sätt återupprättar ett förflutet som vid tiden när böckerna skrevs var förpassat till historieböckerna. Idag har böckerna blivit en del av den återfunna idealiserade historien om hur våra äldre släktingar levde, menar Sundmark. Artikeln presenterades på Astrid Lindgren Centennial Conference 2007.

Från en storhet till en annan: 2009 skulle Harry Kullman ha fyllt 90 år. Kullmans ungdomsböcker har haft stor betydelse för den moder-

na, realistiska ungdomsromanens framväxt i Sverige. Birger Hedén skriver om slutscenernas betydelse i "Avsked och början: slutscenerna i Harry Kullmans ungdomsböcker". Den 27 april 2009 genomförs en programkväll om Harry Kullman på Svenska barnboksinstitutet. Medverkar gör bland andra Lennart Hellsing, förlagsredaktör Marianne Eriksson, Birger Hedén och Stefan Mählqvist.

En historia kan skrivas på flera sätt och en barnlitteraturhistoria i synnerhet. Våra danska och norska vänner har fått sina respektive barnlitteraturhistorier nedtecknade genom Torben Weinreichs *Historien om børnelitteratur: dansk børnelitteratur gennem 400 år [1568-1967]* från 2006 och Tone Birkelands, Gunvor Risas och Karin Beate Volds *Norsk barnelitteraturhistorie* från 1997, reviderad upplaga 2005. Vad ska en barnlitteraturhistoria innehålla och hur ska den skrivas? Anette Øster gör ett försök att klargöra detta i sin artikel "Dansk børnelitteraturhistorieskrivning: hovedtræk fra en afhandling" som bygger på hennes kommande avhandling *Dansk børnelitteraturhistorieskrivning. En undersøgelse af danske børnelitteraturhistorier fra 1942-2006*. Øster har undersökt flera barnlitteraturhistorier utifrån olika synvinklar.

Lillemor Torstensson, redaktör